

Veliki Internet za mali biznis

Najzad i početnici u Internet biznisu imaju priliku da za svoje brojne nedoumice dobiju i prave odgovore iz prve ruke. Upravo je njima namenjen edukativni program *Pitajte.RS*, koji obrađuje sve što je bitno za nastup na Internetu, a odvija se kroz predavanja, konsultacije uživo sa Internet profesionalcima i *online* pitanja publike. Program je, u organizaciji Fondacije Registar nacionalnog Internet domena Srbije (RNIDS), premijerno održan 2. maja na Kopaoniku, a biće nastavljen širom Srbije, za sve one koji žele da unaprede svoja znanja u oblastima prava, knjigovodstva, razvoja poslovanja, brandinga, Internet marketinga i analitike, kreiranja sadržaja i srodnih tema.

Najčešće zablude Internet preduzetnika

Oni koji tek kreću u sopstveni biznis, a imaju određena iskustva u Internet poslovima, nažalost imaju i veliki broj pogrešnih pretpostavki kako to u praksi funkcioniše. Osnovna zabluda većine njih jeste da postoji nekakav posebni pravni okvir, specijalno namenjen njima – jer oni su „likovi koji rade nešto na Internetu“. Nigde na svetu, pa ni u Srbiji, ne postoji posebno *offline* i *online* pravo. Zakoni podjednako važe za sve, a to što se neki poslovi obavljaju samo ili uglavnom preko Interneta, ne znači da mogu da se ignorišu osnovne stvari u poslovanju: registrovanje firme, knjigovodstvo, poreske prijave... Tačno je, postoje i zakoni koji olakšavaju

neke poslove vezane za Internet, ali o tome ćemo nešto kasnije.

Da li da budem privredno društvo ili preduzetnik – prvo je što se pitaju početnici. Osnovna razlika između ova dva pravna poslovna oblika jeste u tome što preduzetnik ima status fizičkog lica i za sve obaveze iz poslovanja odgovara svojom celokupnom imovinom. Nasuprot tome, privredno društvo ima status pravnog lica, tako da, na primer, DOO odgovara samo imovinom firme u granicama uloženi početnih sredstava (osnovni kapital društva, verovali ili ne, iznosi najmanje 100 dinara). Preduzetnici mogu da paušalno plaćaju porez na dohodak građana ukoliko imaju godišnji promet manji od tri miliona dinara, a ne moraju da budu u sistemu PDV-a sve

dok im godišnji promet ne pređe osam miliona dinara. Takođe, paušalni preduzetnici mogu i sami da vode prosto knjigovodstvo, za koje im i nije potreban knjigovođa, što znači 50 do 100 evra manje fiksnih mesečnih troškova.

Inače, i privredna društva i preduzetnici imaju registrovanu pretežnu delatnost, ali mogu da obavljaju i sve druge delatnosti koje nisu zakonom zabranjene, to jest za koje zakonima nisu propisani neki posebni uslovi poslovanja i registrovanja. U praksi to znači da ako se registrujete za, na primer, računarsko programiranje, ništa vas ne sprečava da se bavite i odnosima s javnošću. Međutim, ne možete da se bavite i delatnostima turističkih agencija, bez

Preduzetnik ili privredno društvo? Mesečni izdaci postojanja firme? Plaćanje PDV-a? **Šta treba da znam o knjigovodstvu?** Sve su to pitanja koja stalno muče domaće Internet preduzetnike... **Lazar Bošković**

obzira na to što biste to radili „samo preko Interneta“, jer je za to potrebna posebna registracija i ispunjenje posebnih uslova.

Realni i sajber identitet

Razmotrimo primer jedne Internet prodavnice. Šta je najbitnije prilikom *online* kupovine? Verovatno je potencijalnim kupcima najbitnije uverenje da je taj prodavac na Internetu firma ili osoba koja stvarno postoji, a ne izmišljeni Internet subjekat za Internet prevare. A poverenje između kupca i prodavca na Internetu gradi se i time što se verodostojnost prodavca da lako proveriti. Virtuelne Internet prodavnice koje imaju istaknute kompletne kontakt i registracione podatke (adresa sedišta, telefoni, naziv firme...), svakako ulivaju više poverenja od onih koje možete da kontaktirate samo putem *e-mail* adrese na nekom od besplatnih globalnih *e-mail* servisa ili nekog broja mobilnog telefona.

Na Internetu je veoma bitna reputacija, jer se teško stiče, a lako narušava. Želite da vam kupci veruju i kupuju u vašoj *online* prodavnici? Onda nemojte da im otežavate put do poverenja.

Ne koristite razne opcije za namerno sakrivanje podataka o registrantu naziva svog Internet domena. Još bolje – registrujte nacionalni .RS domen, jer to ne mogu da urade neidentifikovane firme ili pojedinci, što kupcima pruža veći stepen pouzdanosti i bezbednosti, smanjuje mogućnost *online* prevara i lažnog predstavljanja.

Ne zaboravite i da pravovremeno zauzmete svoj željeni naziv na profilima i stranicama na društvenim mrežama. Ali zapamtite i da se sajberidentitet, ipak, prvenstveno gradi na sopstvenom sajtu, na sopstvenom Internet domenu, jer ste samo tako gazda svog Internet prisustva.

Pogodnosti za Internet poslove sa inostranstvom

Zvuči pomalo neverovatno, ali i domaće zakonodavstvo predviđa neke olakšice za poslove koji se obavljaju elektronskim putem, to jest preko Interneta. Naime, Zakon o porezu na dodatu vrednost predviđa mogućnost da se za određenu vrstu usluga, među kojima su i usluge izvršene elektronskim putem, ne zaračunava PDV ako klijent ima sedišta u inostranstvu.

U Pravilniku o utvrđivanju usluga pruženih elektronskim putem propisano je koje vrste usluga se smatraju uslugama pruženim elektronskim putem. U njih spadaju isporuka i održavanje Web strana, isporuka programa i njihovo ažuriranje, daljinsko održavanje programa i računarske opreme, isporuka slika, tekstova i informacija i omogućavanje pristupa bazama podataka, isporuka audio i video zapisa i igara, isporuka emisija i događaja u toku ili nakon snimanja, kao i usluge iz oblasti učenja na daljinu. Za sve ove usluge ne zaračunava se PDV ako je klijent iz inostranstva, a na račun se stavlja napomena o odredbi Zakona na osnovu koje nije obračunat PDV.

Nabrojane usluge smatraju se uslugama pruženim elektronskim putem, ako su pružene uz korišćenje sredstava elektronske komunikacije (npr. isporuka slika, tekstova, informacija, filmova, muzike... putem Interneta). Međutim, ako s klijentom samo komunicirate putem elektronske pošte radi dogovora oko obima neke usluge, njene cene ili rokova, to ne znači da je takva usluga i pružena elektronskim putem.

Saveti za Internet preduzetnike

Tokom edukativnog programa *Pitajte.RS*, Danko Jevtović, direktor RNIDS-a i Internet preduzetnik od 1996. godine, govorio je o temi *Kako da pokrenete Internet biznis?* i dao savete iz svog iskustva za početnike u Internet biznisu:

- Budite razumni vizionar
- Sami se bavite svim elementima svog posla
- Počnite brzo i jeftino
- Probajte i grešite
- Merite rezultate, uložite u ono što radi
- Kupac na sajtu je kupac u radnji
- Poslujte legalno
- Vodite računa o pravima, porezima i računovodstvu

Online edukativni materijal

Na sajtu www.pitajte.rs postavljene su *PowerPoint* prezentacije i video-snimci svih predavanja koje je 2. maja na Kopaoniku održalo svih 12 Internet profesionalaca. Video-snimci svih predavanja nalaze se i na www.youtube.com/rnidsonline.

